

25 Νοέμβρη: ΔΙΕΘΝΗΣ ΗΜΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Γιατί η 25η Μέρα του Νοέμβρη;

Η διεθνής ημέρα για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών καθιερώθηκε από τον ΟΗΕ στις 7 Φεβρουαρίου 2000, στις αρχές του 21ου αιώνα. Αποτέλεσε ωστόσο διεκδίκηση του διεθνούς φεμινιστικού κινήματος ήδη από τον 20ο αιώνα. Η συγκεκριμένη διεκδίκηση συνδέεται και με τους λαϊκούς αγώνες ενάντια σε τυραννικά καθεστώτα και υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς η ημερομηνία 25 Νοέμβρη υπήρξε η έναρξη 16 ημερών ακτιβισμού ως την 10η Δεκέμβρη, που είχε ήδη καθιερωθεί ως Ημέρα για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Στις 25 Νοέμβρη 1960, οι τρεις αδερφές Μιραμπάλ δολοφονήθηκαν ως γυναίκες και αντικαθεστωτικές αγωνίστριες από τον Δομινικανό δικτάτορα Ραφαέλ Τρουχίλο (1930-1961). Η τέταρτη αδερφή Μιραμπάλ, η οποία επέζησε του καθεστώτος, αφιέρωσε τη ζωή της στην διατήρηση της μνήμης των βίαια δολοφονημένων αδερφών της, τις οποίες η συγγραφέας Χούλια Αλβαρέθ αποκάλεσε «φεμινιστικά πρότυπα» τη δεκαετία του '90. Η ζωή των δολοφονημένων αδερφών Μιραμπάλ συνεχίζει να εμπνέει και σήμερα την τέχνη, τον κινηματογράφο, την λογοτεχνία, και πάνω από όλα τον φεμινιστικό ακτιβισμό ως πρότυπο του εύρους της φεμινιστικής συλλογικής αντίστασης ενάντια στην βία και την καταπίεση.

Η αναγνώριση της 25ης Νοέμβρη ως Διεθνούς Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών σήμανε την αναγνώριση δύο πραγμάτων: αφενός ότι στην ιστορία της ανθρωπότητας έχει υπάρξει και μία ιστορία έμφυλης βαρβαρότητας σε βάρος των γυναικών, αφετέρου ότι οι γυναίκες, και ο φεμινισμός, έχουν πρωτοστατήσει σε αγώνες χειραφέτησης που αφορούν στο κοινωνικό σύνολο και την ανθρωπότητα γενικά.

Όπως καταθέτει ο ΟΗΕ, η 25η Νοέμβρη είχε αναγνωριστεί από φεμινιστικές οργανώσεις ως ημέρα ενάντια στη βία κατά των γυναικών ήδη από το 1981 - όταν δηλαδή το δεύτερο κύμα του φεμινισμού βρισκόταν στην ακμή του. Όπως επίσης καταθέτει ο ΟΗΕ, παρά την παρότρυνση σε κυβερνήσεις, διεθνείς οργανισμούς και ΜΚΟ να αναγνωρίσουν το τεράστιο πρόβλημα της βίας κατά των γυναικών και να δράσουν αποτελεσματικά για την εξάλειψή της, το πρόβλημα παραμένει και, σε κάποιες περιπτώσεις (όπως η πανδημία Covid 19), διογκώνεται.

Γιατί συνεχίζεται η βία κατά των γυναικών;

Θα ήταν βολικό να δούμε την συνέχιση της έμφυλης βίας ενάντια σε γυναίκες και θηλυκότητες

ως «απομεινάρια» σκοταδιστικών εποχών. Σε μία τέτοια θεώρηση, θα αρκούσε ο συνεχής «διαφωτισμός» των κοινωνιών ώστε να εξαλειφθεί το καλούμενο «πρόβλημα» - οι κοινωνίες, στην διαφορετικότητά τους, θα συναγωνίζονταν στο ποια θα έφτανε πρώτη στην ιδανική της μορφή: εκείνη που δεν θα εμπεριείχε έμφυλη βία.

Το φεμινιστικό κίνημα, μαθαίνοντας από την ιστορία του και την ιστορία των γυναικών, θεωρεί την παραπάνω θεώρηση παραπλανητική. Το φεμινιστικό κίνημα πρεσβεύει πως τα αίτια συνέχισης ή και διόγκωσης της βίας κατά των γυναικών και θηλυκοτήτων είναι δομικά, και άρα πώς η εξάλειψη αυτής της βίας προϋποθέτει ριζικό μετασχηματισμό των σύγχρονων κοινωνιών. Η δόμηση της κοινωνικής αναπαραγωγής στις σύγχρονες κοινωνίες είναι ένα από αυτά τα αίτια. Η κοινωνική αναπαραγωγή αποτελεί πάγιο πεδίο φεμινιστικών διεκδικήσεων, και ο ρόλος της στις ζωές των γυναικών είναι κρίσιμος. Στις γυναίκες της δουλειάς ζητείται να αφιερώσουν τη ζωή τους στη στήριξη της δωρεάν αναπαραγωγής στην οικογένεια, φτάνοντας, σε πολλές περιπτώσεις, να γίνονται κυριολεκτικά θυσία. Η γυναίκα, ταυτιζόμενη με τον 'ιδιωτικό' χώρο του σπιτιού, εκτίθεται συχνά σε βία, ψυχολογική ή φυσική, που εξίσου συχνά παραμένει κοινωνικά αόρατη. Πότε γίνεται ορατή; Όταν μαθαίνουμε ότι 38% των δολοφονιών γυναικών παγκοσμίως γίνονται από τον σύντροφό τους (ΠΟΥ, έκθεση 8 Μαρτίου 2021). Η πανδημία του Covid 19, που οδήγησε σε παρατεταμένη παραμονή ανδρών και γυναικών στο σπίτι, οδήγησε επίσης σε δραματική αύξηση της βίας κατά των γυναικών. Για μία ακόμη φορά, μάθαμε ότι τα σπίτια είναι το αντίθετο της ασφάλειας για τις γυναίκες.

Η έμφυλη βία ως σύνθετο κοινωνικό φαινόμενο δεν ακολουθεί γραμμική πορεία στο χρόνο ή το χώρο. Συγκεκριμένα, οι διαφορές μεταξύ κοινωνιών, περιοχών, ή κοινοτήτων που καταγράφονται σε έρευνες, πέρα από τις πραγματικές διαφορές στα ποσοστά θυματοποίησης, μπορεί να επηρεάζονται και από άλλους παράγοντες, όπως για παράδειγμα, κατά πόσον η αναφορά των εμπειριών βίας κατά γυναικών σε τρίτους, συμπεριλαμβανομένων των ερωτώντων στο πλαίσιο της έρευνας, είναι πολιτισμικά αποδεκτή.

Η επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης και έξαρσης της κρίσης της κοινωνικής αναπαραγωγής (ανεργία που χτυπά περισσότερο τις γυναίκες, νεοφιλελεύθερη επίθεση στο κοινωνικό κράτος που μειώνει τις δομές για τα θύματα) οδηγούν σε παθητική στάση επιβίωσης πολλά θύματα ενώ αποθαρρύνουν την καταγγελία. Αντίθετα, η συλ-

λογική δράση με πρωτοβουλίες αλληλεγγύης αλλά και οι θαρραλέες προσωπικές δημοσιοποιήσεις τραυματικών βιωμάτων λειτουργούν απε-

λευθερωτικά, και παίρνουν τη μορφή χιονοστιβάδας κάνοντας περισσότερο ορατό το πρόβλημα (περίπτωση κινήματος #μεtoo)

Τα αιτήματα της 25ης Νοέμβρη σήμερα

Για εμάς, η ημέρα αυτή δεν είναι γιορτή και εκδήλωση αλλά ορόσημο σε μια διαρκή πορεία αγώνων και διεκδικήσεων. Την 25η Νοέμβρη 2021 απαιτούμε:

- Νομική αναγνώριση της γυναικοκτονίας και κατάργηση του Νομοσχεδίου Τσιάρα για τη συνεπιμέλεια που προωθεί την ενδοοικογενειακή βία
- Άμεση εκδίκαση υποθέσεων έμφυλης βίας (ενδοοικογενειακής ή άλλης) από ειδικά επιμορφωμένες/ους διακαστίνες/δικαστές ώστε να διασφαλίζονται όροι σεβασμού στα θύματα με στόχο να μην αντιμετωπίζονται αυτά ως κατηγορούμενα.
- Οι καταγγελίες που γίνονται στην αστυνομία να παραπέμπονται άμεσα και υποχρεωτικά σε κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους καθώς οι αστυνομικές αρχές δεν έχουν τις γνώσεις, την κοινωνική ευαισθησία και συχνά ούτε καν τη θέληση να τις διαχειριστούν σωστά και αποτελεσματικά.
- Δημόσιες, δωρεάν, προσβάσιμες σε όλες/ους δομές υποδοχής, όπου θα μπορούν να καταφεύγουν τα θύματα της έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας για να καταγγείλουν σεξιστικές και κακοποιητικές πράξεις σε βάρος τους και να λάβουν ψυχολογική, νομική, πρακτική βοήθεια.
- Το δίκτυο των δομών στήριξης, για να είναι αποτελεσματικό, πρέπει να έχει αδιάλειπτη λειτουργία, κατάλληλο και μόνιμο προσωπικό, πόρους που θα εξασφαλίζουν πολύπλευρη και μακροχρόνια στήριξη στα θύματα - για παράδειγμα, όχι μόνο ολιγόμηνη φιλοξενία σε ξενώ-

νες αλλά ένταξη σε προγράμματα εξασφάλισης στέγης και εργασίας.

- Συνεχή και συστηματική διοργάνωση σεμιναρίων ισότητας, σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης βιωματικών εργαστηρίων (workshops) σε γειτονιές και ιδιαίτερα σε χώρους όπου συχνάζουν, εργάζονται, περνούν τον ελεύθερο χρόνο τους οι ευάλωτες κοινωνικά ομάδες (προσφυγισσες/μετανάστριες) αντί για διαφημιστικού τύπου καμπάνιες ευαισθητοποίησης που έχουν επετειακό χαρακτήρα (με 'λαμπερά πρόσωπα' - π.χ. του θεάματος) με ευθύνη των δήμων και κρατικών φορέων.

- Τα συνδικάτα να αναλάβουν πρωτοβουλίες δημιουργίας εσωτερικών διαδικασιών και σημείων επαφής όπου θα καταφεύγουν οι εργαζόμενες για να καταγγείλουν περιστατικά κακοποίησης, τόσο στο χώρο εργασίας όσο και εκτός αυτού, με βάση το πνεύμα αλληλεγγύης και με επιδίωξη να κερδίσουν την εμπιστοσύνη των θυμάτων και να ευαισθητοποιηθούν τα μέλη τους σε θέματα ισότητας των φύλων.

- Χρηματοδότηση διεπιστημονικών κοινωνικών ερευνών σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα για την έμφυλη βία στη χώρα μας ώστε να αποτυπωθεί η πραγματική κατάσταση, να προταθούν λύσεις, να αξιολογείται η αποτελεσματικότητα των πολιτικών, και να αναδειχθούν οι στερεοτυπικές προσεγγίσεις που διατηρούν και ενδυναμώνουν στερεότυπα.

Facebook : Συνέλευση 8 Μάρτη
e-mail: sineleusi8m@gmail.com